

1 Opis aktualnego stanu środowiska.

1.1 Położenie geograficzne.

Powiat kielecki położony jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego na Wyżynie Małopolskiej. Powierzchnia jego wynosi 2249 km kw., co stanowi 19,3 % obszaru województwa. Obejmuje swym zasięgiem dziewiętnaście gmin: Bodzentyn, Chęciny, Chmielnik będące jednocześnie ośrodkami miejskimi oraz Bieliny, Daleszyce, Górnio, Łagów, Łopuszno, Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Morawica, Nowa Słupia, Piekoszów, Pierzchnica, Raków, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn, Zagnańsk. Powiat zamieszkuje 198 559 osób. Na 1 km przypada średnio 88,5 osób, a średnio w województwie 113,7 osób.

W poniższej tabeli zestawiono przynależność poszczególnych gmin powiatu do regionów fizycznogeograficznych, wg klasyfikacji Kondrackiego (2001).

Tabela 1.1. Lokalizacja fizycznogeograficzna gmin powiatu kieleckiego (wg. Kondrackiego, 2001 – Geografia regionalna Polski)

lp	Nazwa gminy	Regiony fizycznogeograficzne	Oznaczenie dziesiętne regionu
1	Bodzentyn	Góry Świętokrzyskie	342.34-35
		Płaskowyż Suchedniowski	342.31
2	Chęciny	Góry Świętokrzyskie	342.34-35
		Dolina Nidy	342.25
		Wzgórza Łopuszańskie	342.16
3	Chmielnik	Niecka Połaniecka	342.28
		Pogórze Szydłowskie	342.37
4	Bieliny	Góry Świętokrzyskie	342.34-35
5	Daleszyce	Góry Świętokrzyskie	342.34-35
		Pogórze Szydłowskie	342.37
6	Górnio	Góry Świętokrzyskie	342.34-35
7	Łagów	Góry Świętokrzyskie	342.34-35
8	Łopuszno	Wzgórza Łopuszańskie	342.16
9	Masłów	Góry Świętokrzyskie	342.34-35
10	Miedziana Góra	Góry Świętokrzyskie	342.34-35
11	Mniów	Płaskowyż Suchedniowski	342.31
12	Morawica	Pogórze Szydłowskie	342.37
		Góry Świętokrzyskie	342.34-35
13	Nowa Słupia	Góry Świętokrzyskie	342.34-35
14	Piekoszów	Wzgórza Łopuszańskie	342.16
		Góry Świętokrzyskie	342.34-35
15	Pierzchnica	Pogórze Szydłowskie	342.37
16	Raków	Pogórze Szydłowskie	342.37
17	Sitkówka-Nowiny	Góry Świętokrzyskie	342.34-35
18	Strawczyn	Wzgórza Łopuszańskie	342.16
19	Zagnańsk	Płaskowyż Suchedniowski	342.31
		Góry Świętokrzyskie	342.34-35

Powiat kielecki na tle województwa świętokrzyskiego

W powyższym zestawieniu widoczne jest, że na terenie powiatu kieleckiego 13 gmin zlokalizowanych jest w całości lub częściowo na obszarze Gór Świętokrzyskich, 4 gminy w całości lub częściowo na Wzgórzach Łopuszańskich, 4 gminy w całości lub częściowo na Pogórzu Szydłowieckim, 3 gminy w całości lub częściowo na obszarze Płaskowyżu Suchedniowskiego, fragment 1 gminy zlokalizowany jest w Dolinie Nidy. Powyższe zróżnicowanie fizycznogeograficzne regionów wchodzących w skład powiatu kieleckiego skutkuje lokalnymi różnicami środowiska naturalnego na terenie powiatu kieleckiego.

1.2 Warunki glebowe, hydrogeotechniczne i hydrologiczne.

Na obszarze powiatu przeważają słabo urodzajne gleby piaszczyste. Po stronie północno-wschodniej Gór Świętokrzyskich (gminy: Bodzentyn, Nowa Słupia, Bieliny i Łągów) występują gleby powstałe na podłożu lessowym, które mogą podlegać procesom silnego ługowania przez wody opadowe. W części południowo-zachodniej Gór Świętokrzyskich, zwłaszcza w okolicach Chęciny, występują rędziny, które wykształciły się na wapieniach jurajskich. Rędziny występujące na stokach morfologicznych podlegają procesom erozyjnym. Najkorzystniejsze warunki glebowe występują w gminach Bodzentyn i Nowa Słupia. W tych rejonach około 40% gleb zaliczona jest do dobrych i bardzo dobrych. Względnie dobre gleby rędzinowe występują także w obrębie gminy Miedziana Góra, gdzie zajmują około 50 % powierzchni gruntów ornych, a także w obrębie gminy Strawczyn – 20 % powierzchni gruntów ornych. W pozostałych częściach powiatu gleby zwykle cechuje słaba jakość. Charakterystyczne jest tam także znaczne zróżnicowanie terytorialnie - od kompleksu żytniego bardzo dobrego i dobrego (gminy: Strawczyn, Pierzchnica - ponad 20 % powierzchni gruntów ornych), do kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego (gminy: Sitkówka-Nowiny, Chęciny, Daleszyce, Łopuszno - ponad 60% powierzchni gruntów ornych). Wysokość plonów uzyskiwana na glebach słabych w znacznym stopniu zależy od ilości opadów atmosferycznych oraz ilości/rodzaju nawożenia.

Charakterystyka i zmienność warunków klimatycznych ma istotny wpływ na wysokość plonowania roślin uprawnych, co charakteryzują tzw. warunki agroklimatyczne. Warunki te w regionie świętokrzyskim są zróżnicowane. Najmniej korzystne warunki agroklimatyczne występują w obrębie Gór Świętokrzyskich (gminy: Nowa Słupia, Masłów, Bieliny, Bodzentyn, Górnio). Bardziej korzystne są one w kierunku zachodnim, gdzie w okolicach Łopuszna osiągają maksymalną wartość 10,2 (w skali 15 punktowej). Natomiast w okolicy Nowej Słupi wartość ta wynosi jedynie 4,2.

Stosunki wodne w glebach głównie zależą od składu chemicznego gleb, ich profilu, budowy oraz położenia geomorfologicznego. Na terenie powiatu są one średnio korzystne i zróżnicowane terytorialnie. Obszary optymalnie uwilgotnionych gleb występują na terenach gmin: Nowa Słupia, Bodzentyn i Bieliny. Obszary gleb z największym niedoborem wilgoci występują na terenach gmin: Chęciny, Sitkówka-Nowiny, Morawica i Daleszyce.

Region świętokrzyski to istotny obszar źródłkowy i węzeł hydrograficzny naturalnego systemu wodnego całej północno-zachodniej Małopolski. Pasma Gór Świętokrzyskich otrzymuje w regionie największą ilość opadów - średnio roczna suma opadów w Nowej Słupi wynosi około 870 mm. Najniższe opady (średnio około 570 mm/rok w Staszowie) otrzymuje wschodni część obszaru Niecki Nidziańskiej, która zlokalizowana jest w tzw. „cieniu opadowym” Gór Świętokrzyskich

Wody powierzchniowe

Na terenie powiatu kieleckiego znajdują się całkowite lub częściowe zlewnie następujących rzek:

Czarna Nida	- lewobrzeżny dopływ Nidy o długości 63,8 km i powierzchni zlewni 1224,1 km ²
Lubrzanka	- prawobrzeżny dopływ Czarnej Nidy o długości 33,6 km i powierzchni zlewni 252,6 km ²
Bobrza	- główny prawobrzeżny dopływ Czarnej Nidy o długości 48,9 km i powierzchni zlewni 378,9 km ²
Psarka	- prawobrzeżny dopływ Świśliny o długości 20,5 km i powierzchni zlewni 89,2 km ²
Pokrzywianka	- prawobrzeżny dopływ Świśliny o długości 25,6 km i powierzchni zlewni 215,2 km ²
Czarna Staszowska	- lewobrzeżny dopływ górnej Wisły o długości 61,0 km obejmuje zlewnię o powierzchni 1358,6 km ²
Wschodnia	- prawobrzeżny dopływ rzeki Czarnej Staszowskiej o długości 48,5 km i powierzchni zlewni 680,3 km ²
Łagowica	- lewobrzeżny dopływ Czarnej Staszowskiej o długości 29,3 km i powierzchni zlewni 197,3 km ²
Łososina	- prawobrzeżny dopływ Nidy o długości 37,5 km i powierzchni zlewni 313,8 km ²

W regionie Gór Świętokrzyskich biorą początek prawie wszystkie rzeki województwa świętokrzyskiego, które stanowią lewobrzeżne dopływy Wisły. Zwykle mają one charakter rzek podgórskich i górskich. Charakteryzują je duże spadki i cechują znaczne wahania stanów wody, które zależą od warunków atmosferycznych. W czasie gwałtownych i krótkotrwałych zebrań rzeki mogą powodować znaczne szkody na terenach zalewowych. Szkody takie wystąpiły podczas powodzi w lipcu 2001 roku.

Wody powierzchniowe gromadzone są w naturalnych lub sztucznych zbiornikach wodnych, a największe z nich to:

- Chańcza na rzece Czarnej Staszowskiej - 340,0 ha
- Cedzyna na rzece Lubrzance - 64,0 ha
- Borków na rzece Czarnej Nidzie - 35,7 ha (zniszczony podczas powodzi w 2001 r.)
- Bolmin na rzece Hutce - 13,1 ha
- Wojciechów na rzece Pierzchniance - 7,2 ha
- Andrzejówka na cieku Andrzejówka - 2,3 ha
- Borowa Góra na cieku od Borowej Góry - 1,65 ha
- Ciekoty na cieku od Św. Katarzyny - 1,5 ha
- Zachełmie na rzece Bobrzy - 1,3 ha.

Zadaniem zbiorników jest wyrównywanie przepływów w rzekach oraz gromadzenie zapasu wody. Zbiorniki wodne spełniają rolę retencyjną, rekreacyjną i w nieznacznym stopniu przeciwpowodziową. Ich ilość i pojemność nie zapewnia retencji dostatecznej ilości wody. Całkowita ilość gromadzonej wody wynosi zaledwie około 4% całkowitego odpływu rzeczno-

Funkcję retencyjną pełnią również liczne stawy rybne, których łączna powierzchnia wynosi około 258,93 ha. Największe w powiecie stawy rybne to: „Maleszowa” w gminie Pierzchnica,

o powierzchni 74,5 ha, „Fryszarka” w gminie Łopuszno - 35,07 ha oraz kompleks stawów w Śladkowie Małym w gminie Chmielnik – ponad 28 ha.

Do poprawy retencji wody przyczyniają się także lokalne spiętrzenia wody w rzekach i rowach melioracyjnych. W powiecie istnieje około 20 000 ha powierzchni zmeliorowanych użytków rolnych, a eksploatacją urządzeń melioracyjnych w większości zajmują się spółki wodne.

Wody powierzchniowe wykorzystywane są do celów:

- rolniczych i leśnych (stawy rybne, nawodnienia łąk i szkótek leśnych),
- energetycznych (produkcja energii elektrycznej – małe elektrownie wodne).

Warunki hydrogeologiczne

W regionie świętokrzyskim wody podziemne stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze. Z reguły w piaskowcowo-ilasto-mułowcowych utworach starszego paleozoiku, występujących w obrębie trzonu paleozoicznego Gór Świętokrzyskich, nie występują użytkowe poziomy wód podziemnych. W znacznej części regionu występują obszary zasobne w wodę podziemną, występującą w różnych hydrogeologicznych formacjach wodonośnych.

Większość ujmowanych wód podziemnych na terenie powiatu kieleckiego posiada wysoką jakość i nadaje się do spożycia przez ludzi w stanie bezpośrednim lub jedynie po podstawowym jej uzdatnieniu.

Główne zbiorniki wód podziemnych, (GZWP), które w całości lub w części znajdują się w granicach powiatu kieleckiego to:

- GZWP nr 417 Kielce o pow. 42 km² i zasobach dyspozycyjnych 1800 m³/h; środkowo- i górnodewoński; szczelinowo-krasowy (wapienie, dolomity),
- GZWP nr 414 Zagnańsk o pow. 334 km² i zasobach dyspozycyjnych 2 000 m³/h; dolno- i środkowotriasowy; szczelinowo-porowy (piaskowce, mułowce),
- GZWP nr 418 Gałęzice-Bolechowice-Borków o pow. 103 km² i zasobach dyspozycyjnych 1792 m³/h; środkowodewoński; szczelinowo-krasowy (wapienie, dolomity),
- GZWP nr 419 Bodzentyn o pow. 52 km² i zasobach dyspozycyjnych 364 m³/h; środkowo- i górnodewoński; szczelinowo-krasowy (wapienie, dolomity),
- GZWP nr 416 Małogoszcz o pow. 242 km² i zasobach dyspozycyjnych 1700 m³/h; górnójurajski; szczelinowo-krasowy (wapienie, margle).

Ujęcie komunalne w Zreczu – Kaczorowie, gmina Chmielnik, stanowiące współwłasność gmin Busko i Chmielnik dla potrzeb wodociągu grupowego „Busko-Chmielnik” korzysta ze źródeł trzeciorzędowych o zasobach dyspozycyjnych: 600,0m³/h.

Wodonośność obszarów na terenie powiatu z uwzględnieniem w/w zbiorników wód podziemnych zilustrowano na rys. nr 6 w rozdziale 4.3.

Wody podziemne zasilane są bezpośrednio przez infiltrację opadów atmosferycznych na licznych wychodniach utworów wodonośnych lub pośrednio poprzez warstwy przepuszczalne lub półprzepuszczalne. Zasilanie z innych warstw odbywa się poprzez dopływ lateralny (ruch pionowy) oraz ascenzję i descenzję (ruch pionowy).

1.3 Sytuacja demograficzna

Jednym z podstawowych czynników decydujących o potencjale rozwojowym regionu jest czynnik demograficzny.

Według danych na koniec roku 2002 powiat kielecki zamieszkuje 198 559 osób, co stanowi 14,91% ogółu ludności województwa świętokrzyskiego.

Średnia gęstość zaludnienia w powiecie wynosi 89 osób/km² i jest niższa od średniej dla województwa, która wynosi 113,7 osób/km².

Spośród 19 gmin wchodzących w skład powiatu kieleckiego, gminą o najmniejszej liczbie ludności jest Pierzchnica. Na jej terenie zamieszkuje 4,8 tys. osób, co stanowi średnią gęstość zaludnienia wynoszącą 48 osób/km², natomiast gminą o największej liczbie ludności jest Piekoszów - 15,0 tys. mieszkańców, co stanowi średnią 147 osób/km². Warto zaznaczyć, że obie gminy mają bardzo zbliżoną powierzchnię, lecz gmina Piekoszów odznacza się dużo wyższym wskaźnikiem zaludnienia, co wynika z bliższego jej położenia względem miasta Kielce. Zjawisko to odnosi się również do pozostałych gmin powiatu kieleckiego.

Tabela 1.2. Liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu kieleckiego wg danych na koniec roku 2002

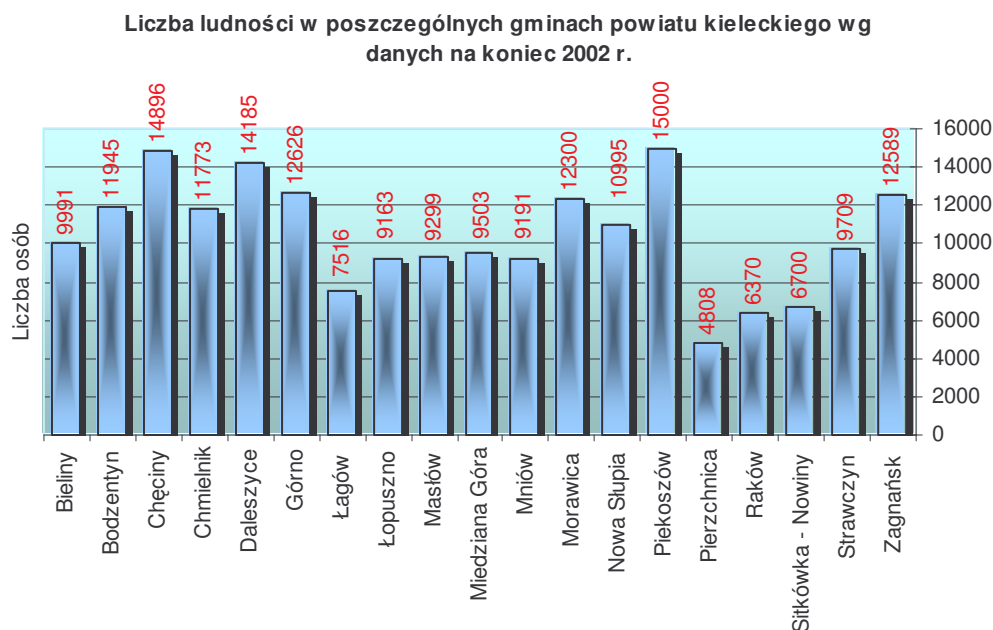
Gmina	Powierzchnia km ²	Liczba mieszkańców gminy	Średnia gęstość zaludnienia
Bieliny	88,0	9991	114
Bodzentyn	161,0	11945	74
Chęciny	128,0	14896	116
Chmielnik	143,0	11773	83
Daleszyce	222,0	14185	64
Górno	83,0	12626	152
Łagów	113,0	7516	67
Łopuszno	177,0	9163	52
Masłów	86,0	9299	108
Miedziana Góra	71,0	9503	134
Mniów	90,5	9191	100
Morawica	141,0	12300	87
Nowa Słupia	86,0	10995	128
Piekoszów	102,0	15000	147
Pierzchnica	100,0	4808	48
Raków	195,0	6370	33
Sitkówka-Nowiny	46,0	6700	146
Strawczyn	86,0	9709	113
Zagnańsk	124,4	12589	101
ogółem Powiat	2242,9	198559	89

Średnia gęstość zaludnienia w gminach powiatu kieleckiego

Rys. nr 2

Brak jest możliwości przeprowadzenia dalszej szczegółowej analizy dotyczącej liczby ludności w powiecie kieleckim w przedziałach wiekowych wg danych na koniec 2002 r. oraz ruchu naturalnego i migracji ludności w latach 2000-2002 z uwagi na brak szczegółowych danych z części gmin należących do powiatu. Dlatego też przy poniższym opisie ruchu naturalnego oraz migracji ludności wykorzystano dane z opracowania „Strategia powiatu kieleckiego” z roku 2000.

W powiecie kieleckim występuje wysoki poziom przyrostu naturalnego (2,13/1000 mieszkańców) i jest znacznie wyższy od poziomu wojewódzkiego (-0,57/1000). Tak wysoki wskaźnik przyrostu naturalnego jest efektem dużej liczby urodzeń w powiecie kieleckim (11,43/1000), wyższej niż w województwie (10,11/1000) oraz niższej niż w innych powiatach liczby zgonów (w powiecie kieleckim 9,30/1000, w województwie 10,11/1000).

Najwyższy poziom urodzeń występuje w gminach: Morawica, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn, Górnio, Piekoszów i wynosi 4,11 do 5,42/1000), najniższy zaś występuje w gminach: Bodzentyn, Chmielnik, Łągów, Nowa Słupia, Pierzchnica, Raków i przyjmuje wartości ujemne od -0,47 do -3,93. Tak niski przyrost naturalny spowodowany jest coraz większymubożeniem społeczeństwa poprzez postępujące bezrobocie. Trudna sytuacja materialna mieszkańców regionu sprawia pogorszenie się warunków bytowo-mieszkaniowych oraz nasilające się patologie społeczne.

W ostatnich 4 latach odnotowano w powiecie kieleckim dodatnie saldo migracji (2,37/1000), które może być oznaką atrakcyjności tego regionu. Zjawisko to dotyczy głównie gmin położonych w sąsiedztwie miasta Kielce, tj.: Masłów, Miedziana Góra, Morawica, Zagnańsk. W gminach nieco oddalonych od miasta tj. Bodzentyn, Mniów, Łopuszno, niepokojący jest fakt, że w ciągu ostatnich 3 lat, odnotowuje się większy, stały odpływ ludności, zatem wskaźnik salda migracji na tych terenach jest ujemny.

Wśród ogólnej liczby ludności powiatu kieleckiego, na 100 mężczyzn przypada 99,3 kobiet. Zjawisko to dotyczy większości gmin powiatu.

Ludność będąca w wieku produkcyjnym stanowi w powiecie większość i wynosi 57,2 % ogólnej liczby mieszkańców, natomiast systematycznie maleje grupa osób w wieku

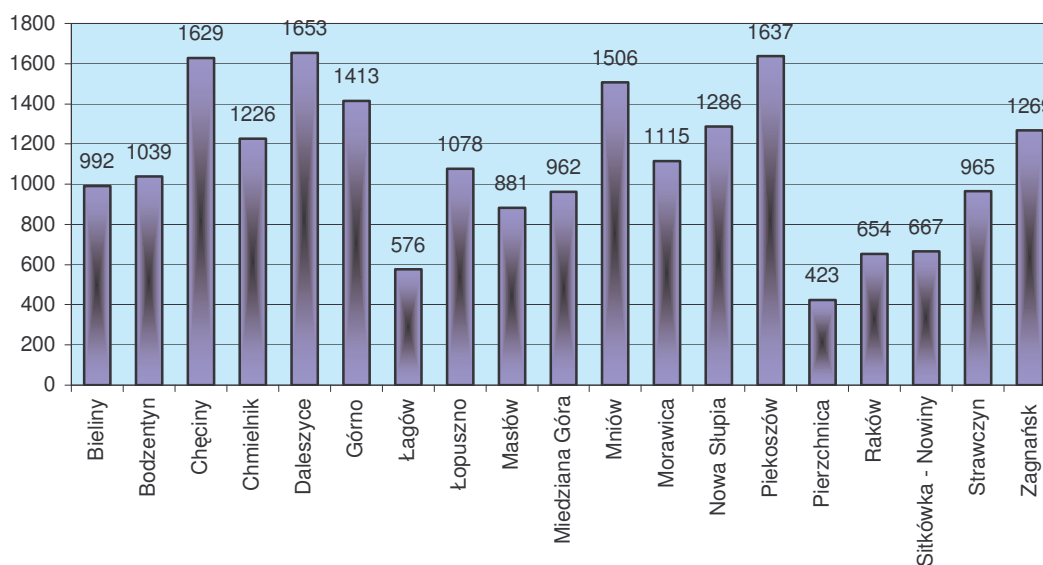
przedprodukcyjnym tj. z 28,8 % w 1999 roku do 28,1 % na koniec 2000 roku. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym maleje tj. z 15 % w 1999 r. do 14,7% w roku 2000.

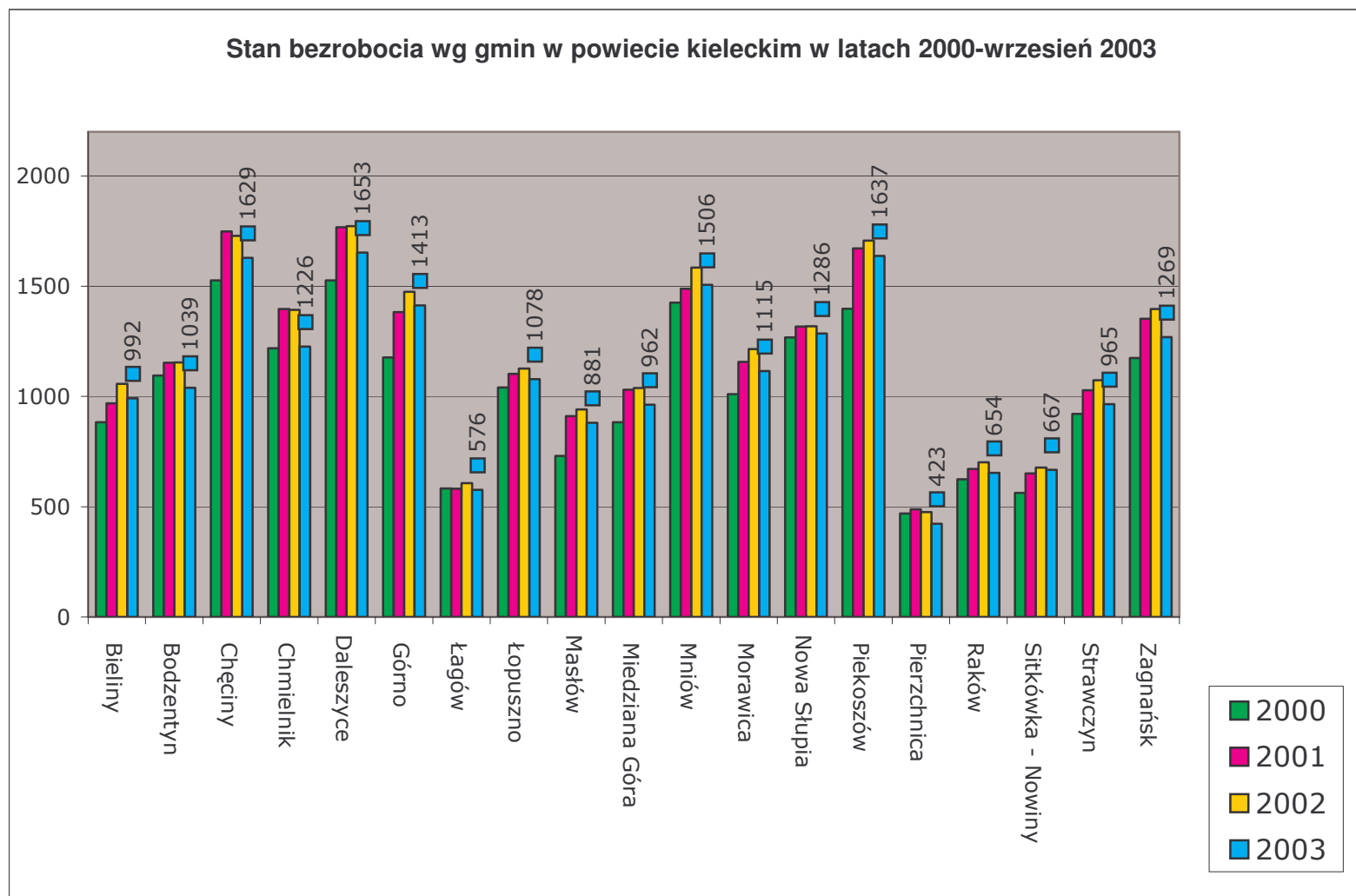
W ostatnich latach odnotowano niepokojące zjawisko starzenia się ludności powiatu. Zjawisko to nasila się: w roku 1998 wskaźnik określający obciążenie najmłodszej grupy ludności, grupą najstarszą wynosił 50 %, w roku 1999 – 51 %, a w roku 2000 wzrósł do 52,3 %.

Stan bezrobocia w powiecie kieleckim

Na obszarze powiatu kieleckiego liczba osób bezrobotnych odnotowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 30 września 2003 r. wynosiła 20 971 tys. Stan bezrobocia z wyszczególnionym podziałem na gminy przedstawia poniższy wykres, obrazujący zarejestrowaną liczbę ludności pozostającej bez pracy. Brak jest danych na temat ukrytego bezrobocia na wsiach, gdyż zjawiska tego mimo, że stwarza duże zagrożenie i szybko postępuje, nie monitoruje się.

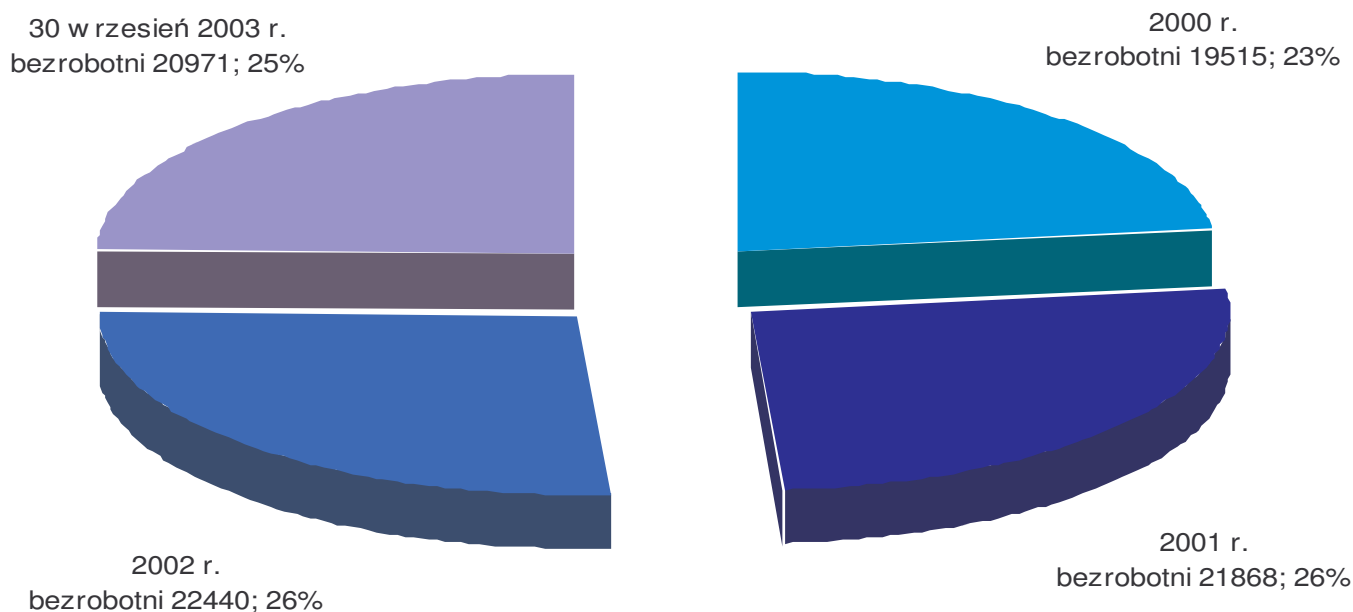
Stan bezrobocia wg gmin w powiecie kieleckim
30 września 2003 r.

Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2001 roku w powiecie wynosiła 21,1%, natomiast w grudniu 2002 roku 21,6% co stanowi wzrost o 0,5 punktu procentowego. Przyjmując, że przedział lat 2000 – wrzesień 2003 stanowi 100%, wówczas sytuacja bezrobocia w powiecie kieleckim będzie przedstawiać się następująco:

Stopa bezrobocia w powiecie kieleckim w latach 2000 - wrzesień 2003

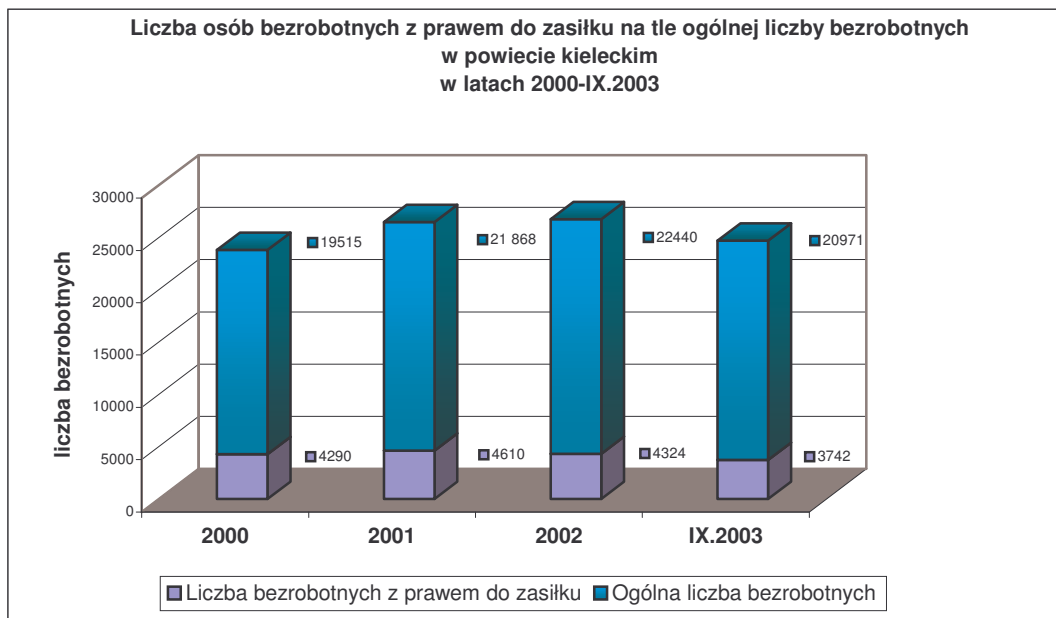
Łatwo więc zauważyć, że zjawisko bezrobocia od roku 2000, w którym wskaźnik wynosił 23 % nasiliło się i w latach 2001-2002 osiąga 26 %. Trudno natomiast oszacować czy w roku bieżącym sytuacja ta uległa poprawie, czy pozostaje bez zmian, ponieważ uzyskane dane są na dzień 30 września (wtedy wskaźnik wynosił 25 %) i do końca analizowanego roku pozostało kilka miesięcy.

Zjawisko bezrobocia w danej gminie na tle ogólnej liczby mieszkańców tej gminy, przedstawiono w tabeli 1.3.

Wyższy wskaźnik bezrobocia na koniec września 2003 r., odnotowano w powiecie kieleckim niż w Kielcach. Różnica ta wynosi 4516 tys. osób w stosunku do Kielc i spowodowana jest głównie uboższym rynkiem ofert pracy w małych miasteczkach i na wsiach oraz „upadkiem” rolnictwa, kojarzonego dziś z nieopłacalnością. Niepokojący, a warty uwagi jest fakt, iż coraz więcej osób bezrobotnych pozostaje bez prawa do zasiłku, co zilustrowano na załączonym wykresie.

Tabela 1.3. Liczba osób bezrobotnych na tle ogólnej liczby mieszkańców wg gmin - stan na 30 wrzesień 2003

Gmina	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni z prawem do zasiłku	Liczba mieszkańców gminy
Bieliny	992	187	9991
Bodzentyn	1039	170	11945
Chęciny	1629	302	14896
Chmielnik	1226	250	11773
Daleszyce	1653	274	14185
Górno	1413	260	12626
Łagów	576	109	7516
Łopuszno	1078	178	9163
Maslów	881	151	9299
Miedziana Góra	962	200	9503
Mniów	1506	189	9191
Morawica	1115	215	12300
Nowa Słupia	1286	184	10995
Piekoszów	1637	326	15000
Pierzchnica	423	83	4808
Raków	654	82	6370
Sitkówka-Nowiny	667	176	6700
Strawczyn	965	182	9709
Zagnańsk	1269	224	12589

1.4 Sytuacja gospodarcza.

Z pośród 19 gmin powiatu kieleckiego 8 (Masłów, Górnio, Daleszyce, Morawica, Sitkówka-Nowiny, Chęciny, Piekoszów i Miedziana Góra) z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo ze stolicą województwa ma charakter podmiejski.

Podstawową funkcją większości gmin powiatu kieleckiego jest rolnictwo, jedynie gmina Sitkówka-Nowiny ma typowo przemysłowy charakter.

Sposób zagospodarowania powierzchni terenu (z uwzględnieniem lasów, gruntów rolnych, nieużytków i terenów zainwestowanych) oraz strukturę użytkowania i własności gruntów rolnych i nieużytków przedstawiono w załączonych tabelach oraz zilustrowano graficznie.

Wg danych Urzędu Statystycznego w Kielcach, przedstawionych w „Biuletynie statystycznym województwa świętokrzyskiego” (maj 2003 r.) na terenie powiatu w rejestrze KRUPGN-REGON (dot. osób prawnych oraz samodzielnych jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej), zarejestrowane są 1676 podmioty gospodarki narodowej, w tym:

- w sektorze publicznym - 404
- w sektorze prywatnym - 1272.

Tabela 1.4. Zagospodarowania powierzchni terenu

L.p.	Wyszczególnienie	Lasy [ha]	%	Użytki rolne*	Grunty rolne**	%	Nieużytki [ha]	%	Tereny zainwestowane				
									Mieszkańc owe [ha]	Przemysł owe [ha]	Komunik acyjne [ha]	Ogółem [ha]	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Gm. Bieliny	2683	30,66	5620	5875	67,14	18	0,21	10	0	164	174	1,99
2.	M. i gm. Bodzentyn	7342	46,26	7859	8227	51,84	42	0,26	0	6	254	260	1,64
3.	M. i gm. Chęciny	2747	23,49	7844	8225	70,32	236	2,02	55	1	432	488	4,17
4.	M. i gm. Chmielnik	2547	18,41	10181	10529	76,10	186	1,34	32	33	509	574	4,15
5.	Gm. Daleszyce	12818	59,14	7763	8253	38,08	260	1,20	3	7	333	343	1,58
6.	Gm. Górno	982	12,22	6506	6849	85,20	26	0,32	1	0	181	182	2,26
7.	Gm. Łągow	3179	28,39	7470	7739	69,11	60	0,54	0	2	218	220	1,96
8.	Gm. Łopuszno	7410	42,73	8914	9371	54,03	224	1,29	1	1	336	338	1,95
9.	Gm. Masłów	3247	39,88	4321	4614	56,68	20	0,25	3	0	257	260	3,19
10.	Gm. Miedziana Góra	3016	43,55	3290	3584	51,75	66	0,95	16	2	241	259	3,74
11.	Gm. Mniów	2529	27,36	6118	6407	69,32	61	0,66	0	0	246	246	2,66
12.	Gm. Morawica	3719	27,61	8628	9111	67,65	162	1,20	2	3	471	476	3,53
13.	Gm. Nowa Słupia	2418	28,51	5563	5825	68,68	47	0,55	11	6	174	191	2,25
14.	Gm. Piekoszów	1647	17,00	6997	7469	77,10	112	1,16	0	51	408	459	4,74
15.	Gm. Pierzchnica	2273	22,43	7335	7547	74,48	65	0,64	6	0	242	248	2,45
16.	Gm. Raków	9039	48,69	8761	9095	48,99	52	0,28	2	4	372	378	2,04
17.	Gm. Sitkówka-Nowiny	1829	45,58	1455	1590	39,62	43	1,07	18	356	177	551	13,73
18.	Gm. Strawczyn	1765	20,98	6033	6388	75,92	41	0,49	0	0	220	220	2,61
19.	Gm. Zagnańsk	7424	60,66	4062	4369	35,70	71	0,58	28	7	340	375	3,06
Powiat kielecki		78614	36,11	124720	131067	60,20	1792	0,82	188	479	5575	6242	2,87

* użytki rolne uwzględniają powierzchnię gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk

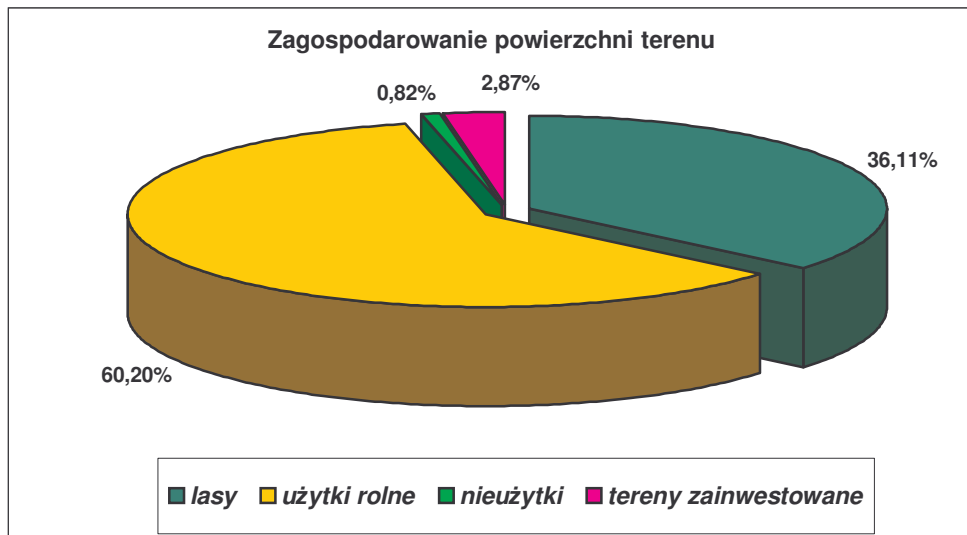
** grunty rolne uwzględniają użytki rolne oraz grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami i grunty pod rowami

Tabela 1.5. Struktura własności użytków rolnych i nieużytków

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia km ²	liczba indywidualnych gospodarstw rolnych	Użytki rolne w tym :										Nieużytki	
				grunty orne		sady		łąki		pastwiska		ogółem		państwowe (ha)	niepaństwowe (ha)
				państwowe (ha)	niepaństwowe (ha)	państwowe (ha)	niepaństwowe (ha)	państwowe (ha)	niepaństwowe (ha)	państwowe (ha)	niepaństwowe (ha)	państwowe (ha)	niepaństwowe (ha)		
1.	Gm. Bieliny	88,0	1420	30	4200	1	207	5	598	5	574	56	5819	2	16
2.	M. i gm. Bodzentyn	161,0	1848	173	5745	5	158	90	1234	36	418	331	7896	27	15
3.	M. i gm. Chęciny	128,0	1429	334	5298	1	144	102	870	84	669	544	7681	55	295
4.	M. i gm. Chmielnik	143,0	1368	1312	6795	8	374	198	1033	64	397	1605	8924	86	100
5.	Gm. Daleszyce	222,0	2601	142	5312	3	92	66	1505	26	617	248	8005	159	101
6.	Gm. Górnio	83,0	1596	22	5098	0	60	6	875	6	439	45	6804	7	19
7.	Gm. Łągów	113,0	1629	532	5704	4	151	37	622	34	386	637	7102	9	51
8.	Gm. Łopuszno	177,0	1800	134	5452	2	95	115	2206	43	867	328	9043	77	147
9.	Gm. Masłów	86,0	1213	103	2865	1	68	25	914	9	336	141	4473	9	11
10.	Gm. Miedziana Góra	71,0	1246	36	2082	0	53	17	828	11	263	73	3511	38	28
11.	Gm. Mniów	90,5	1899	44	3739	0	70	36	1426	14	789	97	6310	20	41
12.	Gm. Morawica	141,0	1716	540	6024	2	164	62	1101	51	684	670	8441	49	113
13.	Gm. Nowa Słupia	86,0	1863	37	4461	1	184	9	650	19	202	90	5735	15	32
14.	Gm. Piekoszów	102,0	1575	565	4341	0	50	190	1250	67	534	879	6590	32	80
15.	Gm. Pierzchnica	100,0	1355	695	4641	4	191	104	893	138	669	958	6589	16	49
16.	Gm. Raków	195,0	1323	762	6328	4	149	112	847	58	501	961	8134	14	38
17.	Gm. Sitkówka-Nowiny	46,0	390	71	976	9	144	7	952	9	550	105	8990	14	29
18.	Gm. Strawczyn	86,0	1808	30	4045	1	151	8	1238	6	554	50	6338	4	37
19.	Gm. Zagnańsk	124,4	1686	144	2523	4	58	72	771	51	439	295	4074	45	26
Powiat kielecki		2242,9	29765	5706	85629	50	2563	1261	19813	731	9888	8113	130459	678	1228

państwowe – grunty stanowiące własność Skarbu Państwa

niepaństwowe – grunty nie stanowiące własności Skarbu Państwa

Struktura własności gruntów

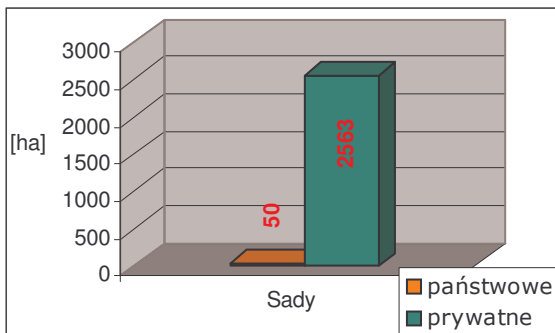
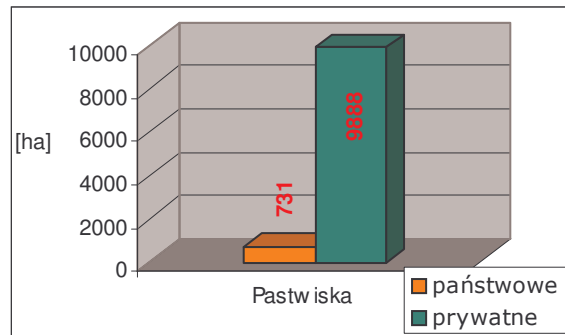
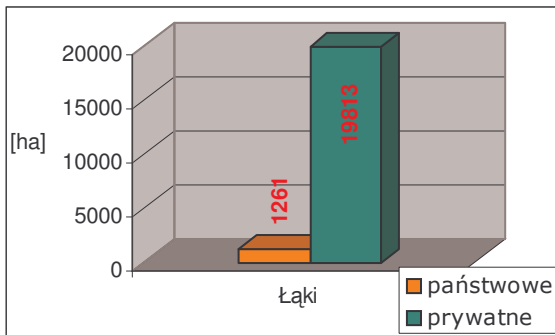
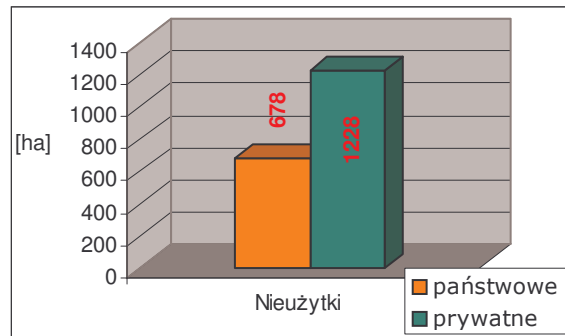
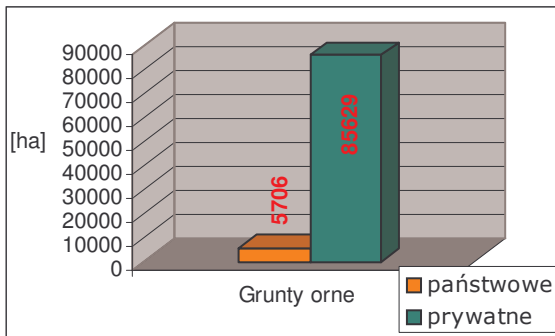

Tabela 1.6. Strukturę gospodarki w powiecie kieleckim w zależności od liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w poszczególnych sekcjach oparta na danych uzyskanych z Urzędów Gmin (ankiety, sierpień - październik 2003 r.).

L.p.	Gmina	Podmioty gospodarcze								Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych
		Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	Rybołówstwo, rybactwo	Działalność produkcyjna	Handel hurtowy i detaliczny	Naprawa pojazdów mechanicznych	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	Inne	Ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Bieliny			10	124	17		233	384	1420
2	Bodzentyń	20		5	38	12		296	371	1848
3	Chęciny	23		25	382	11		447	888	1429
4	Chmielnik	9		139	372	9		130	659	1368
5	Daleszyce	15	2	28	90	40	15		190	2601
6	Górno	17		28	172	11		181	409	1596
7	Łagów			8	116	1			125	1629
8	Łopuszno	27	1	16	89	4		333	470	1800
9	Masłów			9	50	35		3	97	1213
10	Miedziana Góra	14		32	186	28			260	1246
11	Mniów	8		15	96	4		98	221	1899
12	Morawica	22		71	250	35	12	231	621	1716
13	Nowa Słupia			16	138	2		146	302	1863
14	Piekoszów			12	352	50			414	1575
15	Pierzchnica	5	1	2	60	2		113	183	1355
16	Raków	16		5	176	2		117	316	1323
17	Sitkówka-Nowiny	1		66	47	15		308	437	390
18	Strawczyn			31	188	29		191	439	1808
19	Zagnańsk			21	89	4		3	117	1686
OGÓŁEM		176	4	473	3021	296	27	2522	6858	29765

O rolniczym charakterze powiatu kieleckiego świadczy ilość indywidualnych gospodarstw rolnych – wg danych uzyskanych z poszczególnych gmin ich liczbę oszacowano na 29 765, są to z reguły niewielkie gospodarstwa rodzinne, w których pracuje ponad 52 000 osób co stanowi ponad 60 % ogólnej liczby zatrudnionych w powiecie.

Struktura agrarna w większości gmin jest bardzo rozdrobniona, średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi około 4,7 ha, w tym największe rozdrobnienie gospodarstw (poniżej 3 ha) występuje w gminach Zagnańsk, i Miedziana Góra.

Z uwagi na niską jakość i wysoki stopień zakwaszenia gleb, ich produktywność wyrażająca się plonami jest niezbyt wysoka.

Rolnictwo na terenie powiatu kieleckiego ma głównie charakter surowcowy, a zbyt artykułów rolnych uzależniony jest (w dużym stopniu) od pośredników.

Ścisły związek z rolnictwem ma przemysł rolno-spożywczy – w powiecie kieleckim tworzą go głównie branże mięsna, zbożowo-młynarska, piekarnicza i mleczarska.

Ważnym zagadnieniem dla rolnictwa jest powiększenie areału oraz specjalizacja. Jednym ze sposobów gospodarowania w rolnictwie jest coraz bardziej popularne rolnictwo ekologiczne, na terenie powiatu kieleckiego jest zaledwie kilka takich gospodarstw.

Coraz bardziej popularną jest działalność agroturystyczna rozwijająca się z dobrym skutkiem głównie na terenie gmin Bodzentyn, Chęciny, Chmielnik, Górno, Łopuszno, Nowa Słupia i Raków.

Dzięki odpowiedniej promocji, powiat kielecki położony w ładnych, atrakcyjnych krajobrazowo i turystycznie okolicach ma szansę stać się znaczącą bazą agroturystyczną.

Powiat kielecki zaliczyć można do mało uprzemysłowionych, a jego charakter gospodarczy pozostaje w ścisłym związku z zasobami surowców mineralnych.

Największe znaczenie ma wydobywanie surowców do produkcji materiałów budowlanych i drogowych: wapieni kwarcytów, piaskowców i kruszywa naturalnego. Eksploatacją i przetwórstwem surowców skalnych zajmują się zakłady „Białego Zagłębia” z pośród których czołowe miejsce zajmują: Cementownia Nowiny Sp. z o.o. i Zakłady Przemysłu Wapienniczego „Truskawica” S.A. w gminie Sitkówka-Nowiny, Nordkal Miedzianka S.A. – gmina Piekoszów, Kopalnia wapienia „Morawica” Zakład Górniczo Przetwórczy „Jaźwica”, Kieleckie Kopalnie Kwarcytów w Wiśniówce S.A. oraz zakłady Kieleckich Kopalni Surowców Mineralnych.

Pozostałe gałęzie gospodarki to głównie:

- drobna działalność produkcyjna wynikająca głównie z zapotrzebowania rynku lokalnego oraz w oparciu o surowce naturalne,
- handel hurtowy i detaliczny,
- usługi remontowe i budowlane,
- usługi transportowe,
- usługi związane z naprawą pojazdów mechanicznych.

Infrastruktura techniczna.

Drogownictwo..

Sieci dróg krajowych na terenie powiatu wynosi 143,4 km. Drogi przebiegające przez powiat kielecki to:

- nr 7 Gdańsk - Warszawa – Kraków (ok. 29 km) biegnąca przez tereny gmin: Zagnańsk, Masłów, Miedziana Góra, Piekoszów, Sitkówka-Nowiny, Chęciny,
- nr 74 Sulejów – Kielce - Kraśnik (ok. 66 km) biegnąca przez tereny gmin: Mniów, Miedziana Góra, Masłów, Górno, Bieliny, Łagów,
- nr 73 Kielce – Tarnów (ok. 42 km) biegnąca przez tereny gmin: Morawica, Chmielnik,
- nr 78 Siewierz – Chmielnik (ok. 6 km) biegnąca przez gminę Chmielnik.

Sieć dróg wojewódzkich wynosi 266,7 km. Drogi przebiegające przez powiat kielecki to:

- nr 750 Ćmińsk - Lekomin łącząca drogę nr 7 z drogą nr 74,
- nr 763 Chęciny-Morawica łącząca drogę nr 7 z drogą nr 73,
- nr 745 Radlin-Dąbrowa łącząca drogę 74 z drogą 73,
- nr 760 z Kielc do Łopuszna i Piekoszowa,
- nr 748 z Kielc do Strawczyzna,
- nr 764 z Kielc do Daleszyc i Rakowa,
- nr 752 z Kielc do Bodzentyna,
- nr 753 z Kielc do Nowej Słupi,
- nr 762 z Kielc do Małogoszcza,
- nr 766 z Kielc do Pińczowa,
- nr 756 łączące gminy: Nowa Słupia, Łagów i Raków,

- nr 751 z Nowej Słupi do Bodzentyna i Suchedniowa,
- nr 765 z Chmielnika do Staszowa,
- nr 728 Końskie – Łopuszno – Małogoszcz – Jędrzejów,
- nr 761 Białogon - Piekoszków.

Sieć dróg powiatowych wynosi 1 128,5 km, co zapewnia dobre połączenie z wszystkimi sąsiednimi powiatami. Ograniczona przepustowość dróg oraz zły stan nawierzchni sprawiają że nie spełniają one obecnych wymagań.

Sieć dróg gminnych stanowi 1500 km.

Na obszarze powiatu kieleckiego nawierzchnię twardą posiada ok. 90 % dróg powiatowych i ok. 50 % dróg gminnych.

Kolej

Powiat kielecki przecina 100 km linii kolejowych, 90 km z nich to zelektryfikowane odcinki relacji:

- Warszawa- Kraków,
- Kielce- Częstochowa,
- Kielce- Busko Zdrój,

oraz 10 km nieelektryfikowany odcinek LH-S znajdujący się na terenie gminy Chmielnik.

Łączność.

Powiat kielecki posiada słabo rozwiniętą sieć telefonii stacjonarnej. Największe nasycenie telefonów występuje w gminach bezpośrednio sąsiadujących z Kielcami takich jak: Chęciny, Sitkówka-Nowiny, Zagnańsk i Piekoszków.

Dynamiczny rozwój telefonii komórkowej w znacznym stopniu poprawił sytuację w dziedzinie łączności.

Na terenie powiatu ma swoją siedzibę jedyne w Polsce Naziemne Centrum Usług Satelitarnych TP S.A. w Psarach.

Energetyka

Sieci i stacje elektroenergetyczne umożliwiające pobór energii elektrycznej o napięciu 220 kV dla powiatu kieleckiego zarządzane są przez ZEORK S.A. z siedzibą w Skarżysku-Kamiennej działające przez terenowe zakłady energetyczne:

- w Kielcach – gminy Bieliny, Chęciny, Daleszyce, Górno, Masłów, Miedziana-Góra, Morawica, Piekoszków, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn, Zagnańsk,
- w Końskich - gminy Łopuszno i Mniów
- w Ostrowcu Św. - gminy Bodzentyn, Nowa Słupia i Łagów
- w Busku Zdroju - gminy Chmielnik, Pierzchnica i Raków.

Linie niskiego napięcia zasilające tereny wiejskie stanowią ponad 50%, są w dużym stopniu wyeksploatowane i wymagają znacznych nakładów na modernizację.

Energię elektryczną na niewielką skalę produkują również małe elektrownie wodne i biogazowe.

Gazownictwo

Przez terytorium powiatu przebiegają magistrale przesyłowe, odgałęzienia i sieć rozdzielcza doprowadzająca gaz do poszczególnych odbiorców. Gazyfikacja obejmuje w różnym zakresie miejscowości położone w sąsiedztwie przebiegu gazociągów przesyłowych. Obecnie (2003 r.) w największym stopniu (ponad 90%) zgazyfikowana jest

gmina Zagnańsk, zaś najmniejszy stopień zgazyfikowania mają gminy: Miedziana Góra, Masłów, Pierzchnica.

Lotnictwo.

Na terenie gminy Masłów znajduje się lotnisko sportowe, świadczące również usługi pasażerskie i turystyczne.

Rozbudowa infrastruktury lotniska oraz funkcji towarzyszących: hotele, komunikacja, łączność zwiększyć może ruch zagraniczny związany z biznesem, jak również z turystyką.

Gospodarka odpadami.

W powiecie kieleckim podobnie jak w kraju i województwie poważny problem stwarza niezadowalający stan gospodarki odpadami komunalnymi.

Z analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi przeprowadzonej na podstawie informacji z gmin wynika, że zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych objętych jest około 90% mieszkańców powiatu. Działalność ta prowadzona jest przez 16 firm, przy czym w siedmiu gminach działa od dwóch do czterech firm. Odpady są wywożone głównie na składowisko w Promniku w gminie Strawczyn. W mniejszym stopniu jest wykorzystywane nowopowstałe składowisko w Przededworzu w gminie Chmielnik i przewidywane do zamknięcia składowisko w Chmielniku - Suchowoli. Niektóre gminy korzystają również ze składowisk położonych poza powiatem, np. odpady z gmin Łągów i Nowa Słupia odwożone są na składowisko w Janiku koło Ostrowca Świętokrzyskiego, a z gminy Raków na składowisko w Staszowie. Selektywna zbiórka odpadów o cechach surowców wtórnych prowadzona jest obecnie w różnym zakresie w 15 gminach, z których dwie zaczęły tę działalność w 2003 roku.

Część gmin nie posiada żadnych danych na temat ilości zebranych odpadów, zarówno zmieszanych, jak i segregowanych, lub posiada dane wyłącznie w jednostkach objętościowych. Wskaźniki zbiórki odpadów zmieszanych przypadające na jednego mieszkańca rocznie, wynikające z danych przedstawionych przez gminy są uderzająco niskie i znacznie odbiegają od wskaźników planistycznych i wyników badań w innych gminach o podobnym charakterze. Zbiórka odpadów wielkogabarytowych prowadzona jest jedynie w trzech gminach, a odpadów niebezpiecznych tylko w jednej.

Szczegóły dotyczące istniejącego stanu gospodarki odpadami zawiera, opracowany równoległe „Plan gospodarki odpadami dla powiatu kieleckiego” stanowiący integralną część niniejszego opracowania.